Intitulé : LANDSBESLUIT, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 17 van de IJkverordening

Citeertitel: Gewichtenbesluit

Vindplaats : AB 1988 no. 28

Wijzigingen: Geen

§1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Onverminderd het bepaalde in het Algemeen ijkbesluit dienen alle gewichten te voldoen aan de in § 2. tot en met 4 te hunner aanzien opgenomen bijzondere vereisten.

§2. Bijzondere bepalingen met betrekking tot gewichten voor gewone weging

Artikel 2

De gewichten voor gewone weging, bedoeld in artikel 1, onder C, sub a, van het Algemeen ijkbesluit, dienen van een van de navolgende types te zijn:

a. de afgeknot kegelvormige ijzeren gewichten van 50, 25, 20, 10, 5, 2 en 1 kilogram;
b. de ijzeren blokgewichten van 50, 25, 20, 10, 5, 2 en 1 kilogram;
c. de ijzeren blokgewichten van het internationale model van 50, 20, 10 en 5 kilogram;
d. de koperen gewichten van 2 en 1 kilogram en van 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2 en 1 gram;
e. de cilindrische gewichten van het internationale model van 10, 5, 2 en 1 kilogram en van 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2 en 1 gram.

Artikel 3

1. De afmetingen van de gewichten, bedoeld in artikel 2, onder a, dienen overeen te stemmen met die in de tekeningen op bijlage I van dit landsbesluit.

2. Zij bestaan uit een romp van gietijzer met een opening, waarin een handvat van smeedijzer is vastgewigd en waarin zich het lood bevindt, waarmede het gewicht gejusteerd is.

3. De romp heeft aan de bovenzijde een stempelkom. Indien, in afwijking van de tekening, deze stempelkom naar beneden enigszins schuin toeloopt, dan moet door een bijzondere voorziening het uitvallen van het lood worden voorkomen.

4. De zwaarte is aangegeven door holle ingegoten cijfers en letters.

5. Een weinig in het oog vallend fabrieksmerk is hol ingegoten.

6. De gewichten zijn, indien nodig, beschut tegen roesten door middel van een voor het doel geschikte deklaag, die bestand is tegen slijtage en stoten.

7. De hoogte j, zijnde de toegelaten hoogte onder het lood, waarover de opening niet gevuld is, en de toegelaten afwijking van de op het gewicht aangegeven zwaarte is vermeld in de hieronder staande staat:

Gewicht in kg van	5	25	20	10	5	2	1
j in mm ten hoogste bij ijk	106	84	78	62	50	36	28
j in mm ten minste bij ijk	63	50	47	37	30	22	17
afwijking in g van de zwaarte bij ijk van	0	0	0	0	0	0	0
tot	+ 8,0	+ 4,0	+ 3,2	+ 1,6	+ 0,8	+ 0,4	+ 0,2
afwijking in g van de zwaarte bij periodieke contrôle van	- 8,0	- 4,0	- 3,2	- 1,6	- 0,8	- 0,4	- 0,2
tot	+ 8,0	+ 4,0	+ 3,2	+ 1,6	+ 0,8	+ 0,4	+ 0,2

Artikel 4

1. De afmetingen van de gewichten, bedoeld in artikel 2, onder b, dienen overeen te stemmen met die in de tekeningen op bijlage II van dit landsbesluit.
2. Zij bestaan uit een romp van gietijzer en een handvat van smeedijzer.
3. De romp heeft aan de bovenzijde een stempelkom. Indien, in afwijking van de tekening, deze stempelkom naar beneden enigszins schuin toeloopt, dan moet door een bijzondere voorziening het uitvallen van het lood worden voorkomen.
4. Ten behoeve van het justeren zijn aan de onderzijde twee openingen uitgespaard.
5. De zwaarte is aangegeven door holle ingegoten cijfers en letters.
6. Een weinig in het oog vallend fabrieksmerk is hol ingegoten.
7. De gewichten zijn, indien nodig, beschut tegen roesten door middel van een voor het doel geschikte deklaag, die bestand is tegen slijtage en stoten.
8. De hoogte j, zijnde de toegelaten hoogte onder het lood, waarover de justeeropeningen niet gevuld zijn, en de toegelaten afwijking van de op het gewicht aangegeven zwaarte is vermeld in de hieronder staande staat:

Gewicht in kg van	50	25	20	10	5	2	1
j in mm ten hoogste bij ijk	53	40	37	29	24	17	14
j in mm ten minste bij ijk	40	22	21	16	13	9	7
afwijking in g van de zwaarte bij ijk van	0	0	0	0	0	0	0
tot	+ 8,0	+ 4,0	+ 3,2	+ 1,6	+ 0,8	+ 0,4	+ 0,2
afwijking in g van de zwaarte bij periodieke contrôle van	- 8,0	- 4,0	- 3,2	- 1,6	- 0,8	- 0,4	- 0,2
tot	+ 8,0	+ 4,0	+ 3,2	+ 1,6	+ 0,8	+ 0,4	+ 0,2

Artikel 5

1. De afmetingen van de gewichten, bedoeld in artikel 2, onder c, dienen overeen te stemmen met die in de tekeningen op bijlage III van dit landsbesluit, met dien verstande, dat op de aangegeven afmetingen

afwijkingen zijn toegestaan, welke normaal uit de fabricage volgen.

2. Zij bestaan uit een romp van grijs gietijzer en een handvat, dat bij het model 1 wordt gevormd door een stalen naadloze holle buis, die in de romp is ingegoten, en bij het model 2 door een massieve cilindrische buis van gietijzer, die één geheel met de romp uitmaakt.

3. Het inwendige deel van het handvat der gewichten van het model 1 dient als holte voor het justeren der gewichten. Daartoe mondt de buis in één der opstaande zijden van de romp uit; zij wordt aan die zijde afgesloten hetzij door middel van een van een schroefdraad en een zaagsnede voor een schroevedraaier voorziene sluitdop van messing, hetzij door middel van een messing plaatje, dat in het midden is doorboord. Ten behoeve van het justeren der gewichten van het model 2 is in één der opstaande zijkanten van de romp bij het gieten een ruimte uitgespaard; deze ruimte mondt uit in het bovenvlak van de romp en wordt afgesloten door middel van een geponst zachtstalen plaatje.

4. Ten behoeve van de stempeling met de ijkmerken is een loodprop op de afsluiting van de justeerholte aangebracht. Bij de gewichten van het model 1 wordt de loodprop aangedreven hetzij in de inwendige schroefdraad van het handvat, hetzij in een daartoe aangebrachte ringvormige gleuf. Bij de gewichten van het model 2 wordt de loodprop aangedreven in een ruimte met kegelvormige doorsnede.

5. De zwaarte is aangegeven hetzij door holle ingegoten cijfers en letters, hetzij door opgegoten cijfers en letters.

6. Een fabrieksmerk is hetzij ingegoten, hetzij opgegoten.

7. De gewichten zijn, indien nodig, beschut tegen roesten door middel van een voor het doel geschikte deklaag, die bestand is tegen slijtage en stoten.

8. Bij ijk moet ten minste tweederde deel van de totale inhoud van de justeerholte ledig zijn.

9. De toegelaten afwijking van de op het gewicht aangegeven zwaarte is vermeld in de hieronder staande staat:

Gewicht in kg van	50	20	10	5
afwijking in g van de zwaarte bij ijk van	0	0	0	0
tot	+ 8,0	+ 3,2	+ 1,6	+ 0,8
afwijking in g van de zwaarte bij periodieke contrôle van	- 8,0	- 3,2	- 1,6	- 0,8
tot	+ 8,0	+ 3,2	+ 1,6	+ 0,8

Artikel 6

1. De afmetingen van de gewichten, bedoeld in artikel 2, onder d, dienen overeen te stemmen met die in de tekeningen op bijlage IV van dit landsbesluit.

2. Zij zijn vervaardigd van geelkoper.

3. In een voor het justeren bestemde, over de gehele hoogte van schroefdraad voorziene, opening is lood aangedreven. Bij de ijk moet het onderste gedeelte van deze opening over ten minste de halve hoogte van de romp van het gewicht ongevuld zijn.

4. De vermelding van de zwaarte is in het bovenvlak van de romp van het gewicht gestempeld.

5. Een weinig in het oog vallen fabrieksmerk is in het grondvlak van het gewicht gestempeld.

6. De afwijking van de op het gewicht vermelde zwaarte mag bedragen:

Gewicht in kg van		2	1
Bij ijk in g	van	0	0
	tot	+ 0,4	+ 0,2
Bij periodieke contrôle in g	van	- 0,4	- 0,2
	tot	+ 0,4	+ 0,2

Bij het gewicht in g		500	200	100	50	20	10	5	2	1
Bij ijk in mg	van	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	tot	+ 100	+ 50	+ 30	+ 30	+ 20	+ 20	+ 10	+ 5	+ 5
Bij periodieke contrôle in mg	van	- 100	- 50	- 30	- 30	- 20	- 20	- 10	- 5	- 5
	tot	+ 100	+ 50	+ 30	+ 30	+ 20	+ 20	+ 10	+ 5	+ 5

Artikel 7

1. De afmetingen van de gewichten, bedoeld in artikel 2, onder e, dienen overeen te stemmen met die van de tekeningen op bijlage V van dit landsbesluit met dien verstande, dat op de aangegeven afmetingen afwijkingen zijn toegestaan, welke normaal uit de fabricage volgen.

2. Zij zijn vervaardigd van een materiaal met een volumieke massa, gelegen tussen 7 en 9,5 g/cm3, een hardheid, die ten minste gelijk is aan die van gegoten messing, een weerstand tegen roesten, die ten minste gelijk is aan die van grijs gietijzer, en een brosheid, die niet groter is dan die van grijs gietijzer; voorts dient de oppervlaktegesteldheid van het materiaal vergelijkbaar te zijn met die van grijs gietijzer, dat zorgvuldig in een vorm van fijn zand is gegoten. Gewichten van 50 gram en kleiner mogen niet van grijs gietijzer zijn vervaardigd. De gewichten hebben de cilindervorm met platte knop. Zij mogen worden vervaardigd door draaien, door gieten of door enige andere bewerking, die bij het gekozen materiaal aangewend kan worden.

3. De gewichten van 10, 5, 2 en 1 gram hebben geen justeerholte. De gewichten van 50 en 20 gram kunnen zowel zonder als met justeerholte zijn uitgevoerd; in het laatste geval is het in de volgende alinea bepaalde van overeenkomstige toepassing. In de romp der andere gewichten bevindt zich een justeerholte, die uitmondt in het bovenvlak van de knop; de justeerholte wordt afgesloten hetzij door middel van een van een schroefdraad en van een zaagsnede voor een schroevedraaier voorziene sluitdop van messing, hetzij door middel van een messing plaatje, dat in het midden is doorboord.

4. Ten behoeve van de stempeling met de ijkmerken van de gewichten met justeerholte is een loodprop op de afsluiting van de justeerholte aangebracht. Deze loodprop is aangedreven in een ring-vormige gleuf in het verwijde deel van de justeerholte.

5. De zwaarte is aangegeven op het bovenvlak van de knop door middel van cijfers en letters, die hetzij verdiept in het materiaal, hetzij verhoogd op het materiaal zijn aangebracht. Bij de gewichten van 500 gram en daarboven mag de vermelding van de zwaarte op overeen-

komstige wijze op de romp van het gewicht zijn herhaald.

7. De gewichten zijn, indien nodig, beschut tegen roesten door middel van een voor het doel geschikte deklaag, die bestand is tegen slijtage en stoten; zij mogen gepolijst zijn.

8. Bij ijk moet ten minste tweederde deel van de totale inhoud van de justeerholte ledig zijn.

9. De toegelaten afwijking van de op het gewicht aangegeven zwaarte is vermeld in de hieronder staande staat:

Bij het gewicht in kg van		10	5	2	1
Bij ijk in g	van	0	0	0	0
	tot	+ 1,6	+ 0,8	+ 0,4	+ 0,2
Bij periodieke contrôle in g	van	- 1,6	- 0,8	- 0,4	- 0,2
	tot	+ 1,6	+ 0,8	+ 0,4	+ 0,2

Bij het gewicht in g		500	200	100	50	20	10	5	2	1
Bij ijk in mg	van	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	tot	+ 100	+ 50	+ 30	+ 30	+ 20	+ 20	+ 10	+ 5	+ 5
Bij periodieke contrôle in mg	van	- 100	- 50	- 30	- 30	- 20	- 20	- 10	- 5	- 5
	tot	+ 100	+ 50	+ 30	+ 30	+ 20	+ 20	+ 10	+ 5	+ 5

§ 3. Bijzondere bepalingen met betrekking tot gewichten voor fijne weging.

Artikel 8

De gewichten voor fijne weging, als bedoeld in artikel 1, onder C, sub b,van het Algemeen ijkbesluit dienen uitgevoerd te zijn als:

a. koperen gewichten van 25000, 20000, 10000, 5000, 2000, 1000, 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2 en 1 gram of als
b. milligramgewichten van 1000, 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2 en 1 milligram.

Artikel 9

1. De afmetingen van de koperen gewichten van 25000, 20000, 10000, 5000, 2000, 1000, 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5, 2 en 1 gram dienen overeen te stemmen met die van de tekeningen op bijlage VI van dit landsbesluit.

2. Zij zijn vervaardigd van geelkoper en mogen geplatineerd, verguld, verzilverd, verchroomd, vernikkeld of gevernist zijn.

3. De knoppen der gewichten van 5 gram en daarboven zijn afschroefbaar. Bij ijk moet de hoogte van de niet gevulde ruimte onder de stift van de knop, de justeeropening, ten minste 1/3 van de romphoogte bedragen.

4. De vermelding van de zwaarte, uitgedrukt in een getal gevolgd door het symbool g, is in het bovenvlak van de romp van het gewicht gestempeld. Tegenover deze vermelding mag, op overeenkomstige wijze, de zwaarte in metriekkaraat vermeld zijn door een getal gevolgd door het symbool Kt of het symbool ct.

5. Een weinig in het oog vallend fabrieksmerk is in het grondvlak van het gewicht gestempeld.

6. De afwijking van de op het gewicht vermelde zwaarte mag bedragen:

Bij het gewicht in kg van	25	20	10	5	2	1
Bij ijk en herijk in mg						
van	0	0	0	0	0	0
tot	+ 400	+ 300	+ 160	+ 100	+ 60	+ 40

Bij het gewicht in g	500	200	100	50	20	10	5	2	1
Bij ijk in mg van	0	0	0	0	0	0	0	0	0
tot	+ 30	+ 20	+ 15	+ 10	+ 10	+ 5	+ 5	+ 2	+ 2
Bij periodieke									
contrôle in mg van	0	0	0	0	0	0	0	0	0
tot	+ 30	+ 20	+ 15	+ 10	+ 10	+ 5	+ 5	+ 2	+ 2
Bij ijk en periodieke contrôle van metriekkaraat gewichten in mg van									
tot		- 0,5	- 0,5	- 0,5	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2
		+ 0,5	+ 0,5	+ 0,5	+ 0,2	+ 0,2	+ 0,2	+ 0,2	+ 0,2

Artikel 10

1. De afmetingen van de milligramgewichten van 1000, 500, 200, 100, 50, 20 10, 5, 2 en 1 mg dienen overeen te stemmen met die in de tekeningen van bijlage VII van dit landsbesluit.

2. Zij zijn vervaardigd van aluminium. Gewichten van 10 mg en daarboven mogen van platina of goud vervaardigd zijn; in dat geval zijn de afmetingen zoveel kleiner als met de grotere soortelijke gewichten van deze metalen in overeenstemming is.

3. Het getal, aangevende de zwaarte van het gewicht in milligram, is ingestempeld; onder dat getal mag in de gewichten van 10 mg en daarboven, op overeenkomstige wijze, de zwaarte in metriekkaraat zijn vermeld.

4. De afwijking van de op het gewicht vermelde zwaarte mag bedragen:

Bij het gewicht in mg van	1000	500	200	100	50	20	10	5	2	1
Bij ijk in mg van	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
tot	+ 2,0	+ 1,7	+ 1,4	+ 1,0	+ 0,8	+ 0,6	+ 0,4	+ 0,2	+ 0,2	+ 0,1
Bij periodieke										
contrôle in mg van										
tot	- 1,0	- 0,8	- 0,7	- 0,5	- 0,4	- 0,3	- 0,2	- 0,2	- 0,1	- 0,05
	+ 2,0	+ 1,7	+ 1,4	+ 1,0	+ 0,8	+ 0,6	+ 0,4	+ 0,2	+ 0,2	+ 0,1
Bij ijk en periodieke contrôle van metriekkaraat gewichten in mg van										
tot										
	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2			
	+ 0.2	+ 0,2	+ 0,2	+ 0,2	+ 0,2	+ 0,2	+ 0,2			

§ 4. Bijzondere bepalingen met betrekking tot andere gewichten

Artikel 11

1. Andere gewichten, dan de in § 2 en 3 genoemde, mogen worden gebruikt, mits zij naar het oordeel van het Hoofd van de Dienst Technische Inspecties ten opzichte van die laatste gewichten aantoonbare voordelen bezitten.

2. Ten aanzien van de ingevolge het eerste lid toegelaten gewichten kunnen door het Hoofd ten hoogste de navolgende bijzondere eisen worden gesteld:
- het materiaal, waaruit de gewichten zijn vervaardigd, moet van een zodanige gesteldheid zijn, dat het van een ingestempelde ijkmerk kan worden voorzien;
- gewichten van minder dan 1 kg mogen niet van of met ijzer zijn vervaardigd;
- het gewicht moet een goed afsluitbare opening bevatten van voldoende grootte om het te kunnen justeren;
- de maximaal toelaatbare fout is dezelfde als, of wordt bepaald aan de hand van, de tabel, behorend bij artikel 3, zevende lid, wat betreft gewichten tussen 50 en 1 kg, en artikel 6, zesde lid, wat betreft gewichten tussen 10000 en 1 g.

§ 5. Slotbepaling

Artikel 12

1. Dit landsbesluit treedt in werking met ingang van de dag na die van zijn afkondiging.

2. Het kan worden aangehaald als Gewichtenbesluit.